

SPOROČILO ZA MEDIJE št. 119/23

Luxembourg, 12. julij 2023

Sodba Splošnega sodišča v zadevi T-8/21 | IFIC Holding/Komisija

Splošno sodišče je potrdilo sklepe Komisije, s katerimi je bilo družbi Clearstream Banking AG dovoljeno upoštevanje ameriških sankcij, naloženih Iranu

Zavrnilo je tožbo IFIC Holding, nemške družbe z delnicami v posredni lasti iranske države

Združene države so se leta 2018 umaknile iz jedrskega dogovora z Iranom, podpisanega leta 2015, katerega cilj je nadzorovati iranski jedrski program in doseči odpravo gospodarskih sankcij proti Iranu. Zaradi tega umika so Združene države na podlagi „Iran Freedom and Counter-Proliferation Act of 2012“ (zakon iz leta 2012 o svobodi in boju proti širjenju jedrskega orožja v Iranu) znova naložile sankcije Iranu in določenim osebam na seznamu¹. Odtlej je znova vsakomur prepovedano, da bi zunaj ozemlja Združenih držav vzdrževal trgovinske odnose z osebami s tega seznama SDN.

Unija je po tej odločitvi zaradi varstva svojih interesov sprejela Delegirano uredbo 2018/1100² o spremembi Priloge k Uredbi št. 2271/96³ in v tej prilogi navedla zakon iz leta 2012 o svobodi in boju proti širjenju jedrskega orožja v Iranu. Zadnjenavedena uredba, katere namen je zagotoviti zaščito pred ekstrateritorialno uporabo zakonov, ki so ji priloženi, zadevnim osebam⁴ zlasti prepoveduje, da bi izpolnjevale zadevne zakone ali dejanja, ki iz teh zakonov izhajajo (člen 5, prvi odstavek), razen v primeru dovoljenja za odstopanje, ki ga lahko podeli Evropska komisija, če bi neupoštevanje teh tujih zakonodaj povzročilo resno škodo interesom oseb, na katere se nanaša uredba, ali interesom Unije (člen 5, drugi odstavek). Sprejela je tudi Izvedbeno uredbo 2018/1101 o določitvi meril za uporabo drugega odstavka člena 5 Uredbe Sveta št. 2271/96⁵.

IFIC Holding AG (v nadaljevanju: IFIC) je družba nemškega prava, katere delnice so posredno v lasti iranske države in ki ima sama deleže v različnih nemških podjetjih, na podlagi katerih je upravičena do dividend. Clearstream Banking AG je edina pooblaščená skrbniška banka v Nemčiji. Potem ko so Združene države novembra 2018 družbo IFIC

¹ Specially Designated Nationals and Blocked Persons List (seznam izrecno imenovanih državljanov in oseb, katerih premoženje je blokirano, v nadaljevanju: seznam SDN).

² Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/1100 z dne 6. junija 2018 o spremembi Priloge k Uredbi Sveta (ES) št. 2271/96 o zaščiti pred učinki ekstrateritorialne uporabe zakonodaje, ki jo sprejme tretja država, in dejanji, ki na tej zakonodaji temeljijo ali iz nje izhajajo (UL 2018, L 199 I, str. 1).

³ Uredba Sveta (ES) št. 2271/96 z dne 22. novembra 1996 o zaščiti pred učinki ekstrateritorialne uporabe zakonodaje, ki jo sprejme tretja država, in dejanji, ki na tej zakonodaji temeljijo ali iz nje izhajajo (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 10, zvezek 1, str. 75), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 37/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2014 o spremembi določenih uredb o skupni trgovinski politiki v zvezi s postopki za sprejetje določenih ukrepov (UL 2014, L 18, str. 1) in z Delegirano uredbo (EU) 2018/1100 (v nadaljevanju: Uredba).

⁴ Osebe iz člena 11 Uredbe št. 2271/96 so med drugim fizične osebe, ki prebivajo v Uniji in so državljanji države članice, in pravne osebe, ki so registrirane v Uniji (člen 11, točki 1 in 2).

⁵ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2018/1101 z dne 3. avgusta 2018 o določitvi meril za uporabo drugega odstavka člena 5 Uredbe Sveta (ES) št. 2271/96 o zaščiti pred učinki ekstrateritorialne uporabe zakonodaje, ki jo sprejme tretja država, in dejanji, ki na tej zakonodaji temeljijo ali iz nje izhajajo (UL 2018, L 199 I, str. 7).

uvrstile na seznam SDN, je ta banka prekinila izplačevanje dividend družbi IFIC in jih blokirala na ločenem računu. Potem ko je družba Clearstream Banking AG podala vlogo za dovoljenje v smislu člena 5, drugi odstavek, Uredbe št. 2271/98, je Komisija 28. aprila 2020 sprejela Izvedbeni sklep C(2020) 2813 final, s katerim ji je dovolila, da upošteva nekatere zakone Združenih držav glede vrednostnih papirjev ali sredstev tožeče stranke za obdobje dvanajstih mesecev (v nadaljevanju: sporno dovoljenje). To dovoljenje je bilo nato leta 2021 in leta 2022 podaljšano z izvedbenima sklepoma C(2021) 3021 final in C(2022) 2775 final⁶ (v nadaljevanju: izpodbijani sklepi). V teh okoliščinah je družba IFIC Splošnemu sodišču predlagala, naj razglasi ničnost sklepov, ki jih je Komisija sprejela na predlog družbe Clearstream Banking, ki je intervenirala v postopku.

Splošno sodišče je zavrnilo tožbo družbe IFIC in se ob tej priložnosti izreklo o novih pravnih vprašanjih v zvezi z Uredbo št. 2271/96. Menilo je zlasti, da izpodbijani sklepi nimajo retroaktivnega učinka in da Komisija ni storila napake pri presoji s tem, da ni upoštevala interesov tožeče stranke, oziroma s tem, da ni preučila, ali so na voljo manj omejujoče alternative. Presodilo je tudi, da je omejitev pravice tožeče stranke do izjave pred Komisijo v okviru sprejetja navedenih sklepov nujna in sorazmerna glede na cilje, ki jim sledi Uredba št. 2271/96.

Presoja Splošnega sodišča

Splošno sodišče je menilo, prvič, da izpodbijani sklepi nimajo retroaktivnega učinka, saj jasno določajo, da veljajo od datuma uradnega obvestila o njih, in sicer za obdobje dvanajstih mesecev.⁷ Iz tega izhaja, da sporno dovoljenje nima retroaktivnega učinka in se ne nanaša na ravnanja, ki naj bi se zgodila pred datumom začetka veljavnosti izpodbijanih sklepov, ampak le na ravnanja, ki so se zgodila po tem datumu.

Drugič, v zvezi s tožbenim razlogom tožeče stranke, ki je temeljil na napaki pri presoji in v skladu s katerim naj Komisija, na prvem mestu, ne bi upoštevala njenih interesov, temveč samo interese družbe Clearstream Banking, je Splošno sodišče presodilo, da Komisija ni bila dolžna upoštevati interesov tožeče stranke. Ugotovilo je namreč, da Uredba št. 2271/96⁸ določa, da je izdaja dovoljenja za upoštevanje zakonov iz priloge pogojena s tem, da bi nespoštovanje teh zakonov resno škodovalo interesom osebe, ki prosi za dovoljenje, ali interesom Unije, vendar v tej določbi niso navedeni interesi tretjih oseb, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi proti tretji državi. Splošno sodišče je prišlo do enake ugotovitve glede nekumulativnih meril iz Izvedbene uredbe 2018/1101,⁹ ki jih mora Komisija upoštevati pri presoji vloge za dovoljenje. V nobenem od zadevnih meril ni omenjeno niti tehtanje interesov tretje osebe z interesi prosilca ali Unije. Poleg tega, čeprav je tretja oseba, na katero se nanašajo omejevalni ukrepi, lahko zajeta z Uredbo št. 2271/96¹⁰ in torej lahko spada na področje uporabe nekaterih določb te uredbe, taka okoliščina v okviru uporabe izjeme iz člena 5, drugi odstavek, navedene uredbe ne more povzročiti tega, da se upoštevajo drugi interesi od tistih, ki so določeni v navedeni določbi. Na drugem mestu, v zvezi s trditvijo tožeče stranke, da naj Komisija ne bi upoštevala možnosti uporabe manj omejujočih alternativ ali možnosti tožeče stranke za uveljavljanje pravice do odškodnine, je Splošno sodišče navedlo, da Izvedbena uredba 2018/1101¹¹ Komisiji takih obveznosti ne nalaga. Pri presoji Komisije gre namreč za preverjanje, ali je na podlagi dokazov, ki jih je predložil prosilec, glede na merila, določena v Izvedbeni uredbi 2018/1101,¹² mogoče ugotoviti, da bi neupoštevanje zakonov iz priloge povzročilo resno škodo za interese prosilca ali interese Unije v smislu člena 5, drugi odstavek, Uredbe št. 2271/96. Če Komisija ugotovi, da je nastanek resne škode za navedene interese dovolj dokazan, ji torej ni treba preučiti, ali so na voljo alternative dovoljenju.

⁶ Izvedbeni sklep Komisije C(2021) 3021 final z dne 27. aprila 2021 in Izvedbeni sklep Komisije C(2022) 2775 final z dne 26. aprila 2022.

⁷ Glej člen 3 vseh izpodbijanih sklepov.

⁸ Glej člen 5, drugi odstavek, Uredbe št. 2271/96.

⁹ Glej člen 4 Izvedbene uredbe 2018/1101.

¹⁰ Glej člen 11 Uredbe št. 2271/96.

¹¹ Glej člen 3 Izvedbene uredbe 2018/1101.

¹² Glej člen 4 Izvedbene uredbe 2018/1101.

Tretjič, v zvezi s tožbenim razlogom, ki se nanaša na kršitev pravice do izjave, je Splošno sodišče menilo, da se je zakonodajalec Unije odločil za sistem, v okviru katerega interesov tretjih oseb, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi, ni treba upoštevati, in se tem tretjim osebam ni treba pridružiti v postopku iz člena 5, drugi odstavek, Uredbe št. 2271/96. Sprejetje sklepa na podlagi navedene določbe namreč ustreza ciljem v splošnem interesu, ki so varstvo interesov Unije ali oseb, ki uresničujejo pravice v okviru Pogodbe DEU, pred resno škodo, ki bi lahko nastala zaradi nespoštovanja zakonov iz priloge.

Ne le, da uveljavljanje pravice do izjave tretjih oseb, na katere vpliva zadevni postopek, v tem okviru ne bi bilo skladno s cilji v splošnem interesu, ki jim sledi navedena zakonodaja, temveč bi bilo uresničevanje teh ciljev zaradi nenadzorovanega širjenja informacij, s katerimi bi se lahko seznanili organi tretjih držav, iz katerih izvirajo zakoni iz priloge, lahko tudi ogroženo. Ti organi bi se tako lahko seznanili s tem, da je oseba zaprosila za dovoljenje in da zato morda ne ravna v skladu z ekstrateritorialno zakonodajo zadevne tretje države, kar bi povzročilo tveganja v smislu preiskav in sankcij zanjo ter s tem škodovanje interesom te osebe in celo Unije.

Poleg tega noben element, ki je neločljivo povezan z osebnim položajem navedenih tretjih oseb, ni neposredno naveden med elementi, ki jih mora vsebovati vloga za dovoljenje,¹³ ali med merili, ki jih Komisija upošteva pri presoji take vloge.¹⁴ V sistemu, uvedenem z Uredbo št. 2271/96 na tem področju, tretje osebe, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi, pred Komisijo očitno ne morejo uveljavljati napak ali elementov v zvezi z svojim osebnim položajem. Zato ni razvidno, da bi bila omejitev pravice do izjave tretjih oseb, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi, v okviru takega postopka glede na upoštevni pravni okvir in cilje, ki jim ta sledi, nesorazmerna in da z njo ne bi bilo spoštovano bistvo te pravice. Iz tega izhaja, da je navedena omejitev pravice do izjave v posebnih okoliščinah obravnavanega primera upravičena v smislu sodne prakse ter je nujna in sorazmerna glede na cilje, ki jim sledi Uredba št. 2271/96, zlasti njen člen 5, drugi odstavek. Zato Komisiji v okviru postopka, v katerem so bili sprejeti izpodbijani sklepi, ni bilo treba zaslišati tožeče stranke.

Tožeča stranka je poleg tega navedla, da bi morala Komisija, da bi spoštovala njeno pravico do izjave, objaviti vsaj izrek izpodbijanih sklepov. Vendar ni na podlagi ničesar mogoče šteti, da je Komisijo taka obveznost zavezovala. Na eni strani ta domnevna obveznost nima pravne podlage v nobeni upoštevni določbi; na drugi strani objava izpodbijanih sklepov po njihovem sprejetju ne more vplivati na izvajanje morebitne pravice tožeče stranke do izjave v upravnem postopku. Splošno sodišče je nazadnje iz istih razlogov zavrnilo trditev tožeče stranke, da bi jo morala Komisija sicer obvestiti o izpodbijanih sklepih po njihovi objavi. Zato glede na vse navedeno ni mogoče šteti, da je Komisija s tem, da izpodbijanih sklepov ni objavila oziroma o njih ni obvestila tožeče stranke, kršila njeno pravico do izjave.

OBVESTILO: Namen ničnostne tožbe je razveljavitev ali razglasitev ničnosti aktov institucij Unije, ki so v nasprotju s pravom Unije. Države članice, evropske institucije in posamezniki lahko pod nekaterimi pogoji pri Sodišču ali Splošnem sodišču vložijo ničnostno tožbo. Če je ta utemeljena, se akt razveljavi ali razglasi za ničen. Zadevna institucija mora zapolniti morebitno pravno praznino, ki nastane z razveljavitvijo ali razglasitvijo ničnosti akta.

OPOZORILO: Zoper odločbo Splošnega sodišča je mogoče v dveh mesecih in desetih dneh od njene vročitve pri Sodišču vložiti pritožbo, omejeno na pravna vprašanja.

Neuradni dokument za medije, ki Splošnega sodišča ne zavezuje

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

¹³ Člen 3(2) Izvedbene uredbe 2018/1101 določa: „[V]loge vsebujejo ime in kontaktne podatke prosilcev, navajajo natančno določbe zadevne navedene ekstrateritorialne zakonodaje ali naknadna dejanja ter opisujejo področje uporabe zaprosenega dovoljenja in škodo, ki bi jo povzročilo neupoštevanje“.

¹⁴ V smislu meril, določenih v členu 4 Izvedbene uredbe 2018/1101, katerih namen je presoditi, ali je nastala resna škoda za varovane interese iz člena 5, drugi odstavek, Uredbe št. 2271/96.

Kontaktna oseba: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

